

**НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА
„ПРОФИЛАКТИКА И РЕХАБИЛИТАЦИЯ
НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ“**

I. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОГРАМАТА

Водени от основополагащите принципи в политиките за съхраняване на живота и здравето на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, Министерство на образованието и науката в сътрудничество със социалните партньори – синдикати и работодателски организации, ангажират вниманието и волята си за разработване на национална програма, чрез която да реализират дейности по отношение на профилактиката и рехабилитацията на педагогическите специалисти, които в изпълнение на своите задължения ежедневно се грижат за живота и здравето на децата и учениците.

Чрез националната програма се предприемат действия относно здравната и трудово-медицинската политика по отношение опазване живота и здравето на педагогическите специалисти чрез предприемане на серия от мерки на физиологични режими на труд, почивка, профилактика и рехабилитация на педагогическите специалисти.

Политиката, следвана от всички съвременни модерни общества - за засилване ролята на профилактиката и превръщане на превенцията в основен фактор за борба с тежките, социално значими заболявания, като карциномите на млечната жлеза при жените и простатната жлеза при мъжете е във фокуса на внимание на програмата, идентифицирайки професията на учителите и другите педагогически специалисти, като една от рисковите професионални групи.

Качеството и ефикасността на образованието в голяма степен зависят от компетентността, мотивацията и творческия потенциал на учителите, директорите и другите педагогически специалисти. Характерът на професията изисква от учителите и другите педагогически специалисти да отделят време освен за училищна работа, за извънучилищни дейности и самоподготовка, участие, под различна форма в мероприятия, свързани с дейности на институцията в която работят.

Успешната професионална реализация в педагогическата дейност е невъзможна без наличието на добро психофизическо здраве и оптимални функционални и двигателни способности. При наличието на здраве учителите и другите педагогически специалисти може да изиявят в цялост своите социално-личностни и професионално значими качества. В резултат на разнообразната педагогическа дейност на учителите и другите педагогически специалисти и естеството на педагогическия труд те натрупват умора, която се отразява на цялостното здравословно състояние. Особено ярко се проявиха и обогатиха тези тенденции в условията на пандемична криза.

Налице са всички белези на професионалния стрес и на професионалния дистрес, което води към сериозни опасности за здравето, характеризиращи не само нестабилност в нервно-психичното състояние, но и пораждащо и отключващо редица други соматични заболявания (диабет, различни костно-мускулни оплаквания в гръбначния стълб, шийните прешлени, смущения на дихателната, храносмилателната, ендокринната, отделителната и половата системи, опорно-двигателния апарат и очни заболявания).

Според Устава на Световната здравна организация “Здравето е състояние на пълно физическо, психическо и социално благополучие, а не само отсъствие на болест и физически недъг“.

Националната програма „Профилактика и рехабилитация на педагогическите специалисти“ е структурирана в два модула:

Модул 1. Профилактика на педагогическите специалисти – 180 000 лв.

Модул 2. Рехабилитация на педагогическите специалисти – 200 000 лв.

Подаване на заявки и отчитане на разходите за модулите чрез разработена платформа **20 000лв.**

Общ бюджет на програмата – 400 000 лв.

Срок на програмата – 2021 година.

II. ЦЕЛИ

1. Обща цел

Опазване живота и здравето на педагогическите специалисти, подобряване на здравословното състояние и превенция на рисковите социално значими и професионални заболявания на педагогическите специалисти.

2. Конкретни (специфични) цели

- Ранно диагностициране на заболяванията на млечната жлеза при жените и простатната жлеза при мъжете;
- Осигуряване на условия за подкрепа на педагогическите специалисти, преминаващи през програми за рехабилитация;
- Осигуряване на условия за рехабилитация за възстановяване на здравето на педагогическите специалисти с доказани заболявания;
- Повишаване на грижата за качество на живот и благосъстояние;
- Ранно откриване на заболяване, преди пълното разгръщане на клиничната симптоматика и насочване за ранно лечение за подобряване на прогнозата и намаляване на честотата на тежките симптоми и хронифициране на заболяването;
- Предприемане на мерки за отстраняване на дълготрайните ефекти на заболяване и промяна в прогнозата за пациента.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Провеждането на профилактика и рехабилитация ще спомогне за подобряване на здравния статус на учителите и другите педагогически специалисти, укрепване и повишаване на работоспособността им, което е гаранция за задържане на по-опитните учителите и другите педагогически специалисти в предучилищното и училищното образование, както и по-добро качество на живот и благосъстояние.

Намалено въздействие на рисковите фактори на трудовата дейност на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, намален брой отсъствия от работа по здравословни причини и подкрепени педагогически специалисти и пълноценно включване в образователния процес.

IV. ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА

Програмата обхваща заетите в системата на предучилищно и училищно образование учители, директори и други педагогическите специалисти и е насочена към подкрепа и опазване здравето им чрез дейности за активна профилактика и рехабилитация на идентифицирани групи заболявания.

V. БЕНЕФИЦИЕНТИ

Държавни, общински и частни детски градини и училища, центрове за подкрепа на личностното развитие (ЦПЛР), регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (РЦПППО), Националният дворец на децата (НДД) Държавен логопедичният център (ДЛЦ) чрез бюджетите на ПРБ и педагогическите специалисти от частните училища (ЧУ) и частните детски градини (ЧДГ), включени в Модул 2 чрез регионалните управления на образованието (РУО).

VI. ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА

Общи за двата модула са:

- Дейностите за повишаване нивото на информираност на работещите в системата на предучилищното и училищното образование педагогически специалисти за типичните за средата социално значими заболявания и превенция на най-често разпространените онкологични заболявания при жените и мъжете.
- Заявяване и отчитане на дейностите по програмата чрез електронна платформа.
- Педагогическите специалисти, желаещи да се включат в Националната програма декларират съгласие за участие в дейностите на програмата (Декларация, Приложение 1)

МОДУЛ 1 – ПРОФИЛАКТИКА НА ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ

Модулът обхваща дейности, насочени към профилактика на заболявания на млечната жлеза при жените и на простатната жлеза при мъжете. От модула могат да се възползват всички педагогически специалисти от държавните и общински образователни институции, преминали през профилактични прегледи за заболявания на млечната жлеза при жените и простатната жлеза при мъжете и декларирали информирано съгласие за изследване на млечна жлеза за жените и простатна жлеза при мъжете. (Декларация Приложение 2)

Условия и ред за участие и финансиране по Модул 1

Директорите на държавните и общинските училища и ДГ, на ЦПЛР, РЦПППО, НДД и ДЛЦ - София утвърждават списък на педагогически специалисти, желаещи да се включат в дейностите по Модул 1. Те могат да сключат договор с медицински център за провеждането на профилактични прегледи на лицата от утвърдения списък или да определят друг ред за осъществяване на профилактичните прегледи. Отчитането на изпълнението на дейностите се извършва чрез списъка на педагогическите специалисти, включени в профилактичните прегледи и с разходооправдателни документи за извършените прегледи.

За направените разходи, директорите на общинските образователни институции и тези към Министерството на младежта и спорта (ММС) и Министерството на културата (МК) изпращат заявка в срок до 15 октомври 2021 г. до първостепенния разпоредител с бюджет (ПРБ), а директорите на държавните институции към Министерството на образованието и науката (МОН) - до началника на регионалното управление на образованието, на територията на която се намират. ПРБ/РУО обобщава заявките от директорите и изготвя списък на образователните институции със съответните суми, който качва в платформата на програмата като заявка към МОН, в срок до 25 октомври 2021 г.

Образователните институции, заявили участие в Модул 1, получават средствата по програмата чрез ПРБ.

По програмата се възстановяват до 15 лв. от стойността на разхода, направен за 1 педагогически специалист, включен в списъка и преминал през профилактичен преглед за заболявания на млечната жлеза при жените и простатната жлеза при мъжете, проведен в периода след одобряване на настоящата национална програма до 30 септември 2021 година.

МОДУЛ 2 – РЕХАБИЛИТАЦИЯ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ

Модул 2 включва дейности, отнасящи се до рехабилитация на педагогическите специалисти по програмата на НОИ въз основа на установена диагноза, посочена в направление от личен или лекуващ лекар за групи заболявания

В дейностите на Модул 2 могат да участват педагогически специалисти, които имат медицинско направление и медицинска документация за заболявания от следните групи:

- 1.) сърдечно-съдови;

- 2.) стомашно-чревни и чернодробни;
- 3.) бъбречно-урологични;
- 4.) ендокринни;
- 5.) гинекологични и андрологични;
- 6.) кожни заболявания;
- 7.) заболявания на централната нервна система;
- 8.) заболявания на дихателната система;
- 9.) заболявания на опорно-двигателния апарат;
- 10.) заболявания на периферната нервна система.

Условия и ред за участие и финансиране по Модул 2

Необходимостта от включване в Модул 2 се доказва чрез удостоверение/протокол за рехабилитация, което е в резултат от медицинско направление от личен или лекуващ лекар за рехабилитация за съответния педагогически специалист. Педагогическият специалист представя удостоверението/протокол за рехабилитация и разходооправдателен документ на директора на образователна институция за възстановяване на общ разход.

Необходимостта от включване в Модул 2 се доказва чрез копия на следните документи:

1. Медицинското направление Бланка МЗ № 119а'98 от личен или лекуващ лекар за необходимостта от рехабилитация.
2. Удостоверение за ползване на парична помощ за профилактика и рехабилитация, издадено от съответното Териториално поделение на НОИ.
3. Разходооправдателен документ за извършен разход за допустими дейности по модула.

Преди постъпване за рехабилитация, педагогическите специалисти информират директора, като копия от посочените документи се съхраняват от лицето, което ще ползва паричната помощ за рехабилитация.

Копията на посочените документи и разходооправдателния документ се представят на директора на училището след приключване на рехабилитацията.

Директорите на общинските образователни институции и държавните училища към ММС и МК заявяват срок до 15 октомври 2021 г. пред техния ПРБ необходимите средства за възстановяване, а държавните и частните училища и частните детски градини – пред

началника на регионалното управление на образованието, на чиято територия се намират. Със заявката, директорът предоставя списък на педагогическите специалисти, включили се в Модул 2 и копията на документи, изброени по-горе. ПРБ/РУО изготвя списък на образователните институции със съответните суми и го прикачва в платформата на националната програма заедно с останалите проверени от него документи в срок до 25 октомври 2021 г.

По Модул 2 се възстановяват средства на стойност до **100 лв.** от разходите, направени за доплащане на храна и такса резервация на всеки педагогически специалист, включен в програмата. Разходите следва да са извършени от лицето в периода от стартиране на програмата до 30 септември 2021 г.

На включените педагогически специалисти от ЧДГ и ЧУ в Модул 2 се възстановяват разходите за рехабилитация чрез съответното РУО, обработило заявката на училището/ДГ.

На общинските и държавни образователни институции разходите за рехабилитация се възстановяват чрез съответния ПРБ, обработил документите и заявките.

VII. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА И ИНДИКАТИВНИ ПАРАМЕТРИ

Модул 1 - до **12 000 бр. участници**

Модул 2 - до **2 000 бр. участници**

VIII. ФИНАНСИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

Общ бюджет - 400 000 лв.

Модул 1 – 180 000 лв.

Модул 2 – 200 000 лв.

Платформа за заявяване и отчитане на разходите - 20 000 лв.

Допуска се извършване на компенсирани промени на одобрените средства между отделните модули на националната програма при запазване на целите на отделните дейности и общият размер на програмата.

Когато общата сума на средствата по получените заявки превишава осигурените средства по програмата, размерите на средствата по заявките могат да се намалят пропорционално до достигане размера на разполагаемите средства.

Първостепенните разпоредители с бюджет и РУО (за държавните институции към МОН) в срок до 30 януари 2022 г. извършват проверка на институциите, получили средства по програмата за 2021 година за целевото им използване.

При наличие на неуسوени или възстановени средства по програмата за 2021 година от държавните и общинските образователни институции, средствата запазват целевия си характер и се използват за същите цели до края на 2022 година.

НЕ СЕ ФИНАНСИРАТ РАЗХОДИ ЗА:

- други профилактични прегледи;
- профилактични прегледи, проведени по изготвения списък на службите по трудова медицина на подлежащите специалисти, организирани и проведени от работодателите за своя сметка в избрано от него лечебно заведение или на основание КТД на общинско ниво;
 - прегледи, извършени на лица, които не са в списъка, предоставен от директора на училището, ДГ, ЦПЛР, РЦПППО, НДД и ДЛЦ – София;
 - медицински прегледи, изследвания, рентгенови снимки и други материали, изискващи се за прием за рехабилитация;
 - ношувки, рехабилитационни процедури и разходи за храна, които са за сметка на НОИ.

IX. МОНИТОРИНГ И АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОГРАМАТА

Мониторингът може да се осъществява от МОН, РУО и външни експерти.

При реализацията на програмата основно се осъществява мониторинг от регионалните управления на образованието, базиран на пряката и на обратната връзка между организациите, имащи отношение по изпълнението на целите на програмата съгласно утвърдените им правила за дейността.

Х. ДЕМАРКАЦИЯ

Средствата по националната програма не могат да се използват за дейности, финансирани с други бюджетни средства или от фондовете на Европейския съюз.

ПРОЕКТ